

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

PORUČENSTVÍ

© Radovan Dávid, 2012

PRAMENY

■ Hmotněprávní

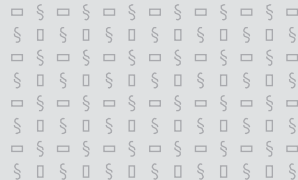
- zák. č. 94/1963 Sb.,
o rodině

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK

- obcanskyzakonik.justice.cz

■ Procesněprávní

- zák. č. 99/1963 Sb.,
občanský soudní řád
- + zák. č. 97/1963 Sb.,
o mezinárodním právu
soukromém a procesním
- + nařízení ES z oblasti
evropského justičního
prostoru (EJP), která upravují
problematiku rodinného práva

LITERATURA

- *Hrušáková, M., Králíčková, Z.:* České rodinné právo. 3. vyd. Brno: MU, 2006.
- *Hrušáková, M. a kol.:* Zákon o rodině. Zákon o registrovaném partnerství. Komentář. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009.

Opatrovnictví a poručenství

- Uplatní se v případě nutnosti ochrany zájmů nezletilých dětí ze strany jiných subjektů než rodičů
- Na základě rozhodnutí soudu
 - Když rodiče (z různých důvodů) nemohou vykonávat některá, resp. všechna práva a povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti

Základní rozdíl mezi opatrovnictvím a poručenstvím

- Opatrovník vykonává pouze některá práva a povinnosti za rodiče
- Poručník vykonává práva a povinnosti namísto rodičů, protože rodiče nejsou nositeli rodičovské zodpovědnosti

Poručenství

- ZOR pečlivě rozlišuje opatrovnictví a poručenství
- Poručenství může také plnit funkci náhradní rodinné výchovy, ale není jeho hlavním cílem
- Obecně lze konstatovat, že poručník je nezletilému ustanoven tehdy, jestliže dítě nemá zákonného zástupce

Poručenství

- Základním předpokladem pro ustanovení poručníka je:
 - § 78 ZOR
 - rodiče zemřeli
 - byli zbaveni rodičovské zodpovědnosti
 - byl pozastaven výkon jejich rodičovské zodpovědnosti
 - rodiče nemají plnou způsobilost k právním úkonům
- Soud je povinen poručníka ustanovit

Osoba poručníka

- Způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu
- Způsobem života musí skýtat záruky řádné výchovy
- Musí souhlasit

- § 79 ZOR - V první řadě se ustanoví opatrovníkem osoba, kterou doporučili
 - Soud však není vázán absolutně
- Jinak příbuzné nebo osoby blízké
- Jinak jinou fyzickou osobu
- Také orgán sociálně-právní ochrany dětí
- Poručníky mohou být i manželé

- Dokud není dítěti ustanoven poručník nebo dokud se ustanovený poručník neujme své funkce, činí neodkladné úkony v zájmu dítěte a v jeho zastoupení orgán sociálně-právní ochrany dětí.

Obsah poručenství

- Rozsahem práv a povinností je:
 - Vychovávat
 - Zastupovat
 - Spravovat majetek místo rodičů
 - Na vztahy poručníka (poručníků) a dítěte se přiměřeně vztahují ustanovení o právech a povinnostech rodičů a dětí.
Funkce poručníka nezakládá vyživovací povinnost k dítěti
- Poručník je povinen soudu podávat zprávy o osobě poručenice a účty ze správy jeho jmění
- Každé rozhodnutí poručníka o podstatné věci vyžaduje souhlas soudu
- Poručník nemá ze zákona nárok na odměnu, ale může o ni požádat

Zánik poručenství

- Bud' se zánikem potřeby poručenství (absolutní zánik)
- Nebo bez zániku důvodů, pro které vzniklo (relativní zánik)

- Zaniká:
 - Ze zákona
 - Zproštěním
 - Odvoláním

Zánik ze zákona

- Nabytím zletilosti
- Smrtí poručence
- Osvojením nezletilého
- Pravomocným rozhodnutím, kterým se obnovuje rodičovská zodpovědnost
- Pravomocné rozhodnutí, kterým se vrací plná způsobilost k právním úkonům
- Smrtí poručníka

Zánik zproštění

- Soud zproští poručníka:
 - Na návrh
 - Nikdo nemůže nutit osobu, aby vykonávala tuto funkci

Zánik odvoláním

- V případech, kdy se poručník stane nezpůsobilým pro výkon této funkce nebo při porušení svých povinností
- Pokud jeden z manželů zemře, zůstává poručníkem druhý manžel
- V případě rozvodu manželů, kteří byli ustanoveni do funkce poručníků, soud vždy posoudí, zda je v zájmu dítěte, aby tuto funkci vykonávali nadále oba rozvedení manželé. V opačném případě jednoho z nich poručenství zproští.